

	Laulātie	Neregistrēti dzīvo kopā
Bērna dzimšanas reģistrēšana	Reģistrējot bērna dzimšanas faktu, nav obligāti nepieciešama bērna tēva klātbūtne, jo ziņas par bērna tēvu ieraksta, pamatojoties uz laulības apliecību vai citu dokumentu, kas apliecina laulības noslēgšanu, ja bērna māte līdz bērna piedzimšanai ir noslēgusi laulību. Personai nav jāiesniedz laulības apliecība, ja šī informācija ir pieejama Iedzīvotāju reģistrā.	Reģistrējot bērna dzimšanas faktu, ir nepieciešama bērna tēva klātbūtne, jo ziņas par bērna tēvu ieraksta, pamatojoties uz kopīgu paternitātes atzīšanas iesniegumu. Paternitātes atzīšanas iesniegumu var iesniegt viens no vecākiem, ja klāt neesošā vecāka paraksta īstumu paternitātes atzīšanas iesniegumā apliecinājusi dzimtsarakstu iestādes amatpersona, zvērināts notārs, bāriņtiesa vai karjeras konsulārā amatpersona.
Nodokļu atvieglojumi	<p>Uz ienākuma nodokļa atvieglojumu ir tiesības:</p> <ul style="list-style-type: none"> * par nestrādājoša laulātā apgādībā esošu nepilngadīgu bērnu; * par nestrādājošo laulāto, kuram ir noteikta invaliditāte (ar nosacījumu, ka minētajām personām nav piešķirta pensija (izņemot apgādnieka zaudējuma pensija) un tās nesaņem pensiju (vecuma vai invaliditātes)). <ul style="list-style-type: none"> ➤ Iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātājs var samazināt savu apliekamo ienākumu arī par laulātā attaisnotajiem izdevumiem par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem. ➤ Gada apliekamajā ienākumā netiek ietvertas un ar nodokli netiek apliktas visas dāvanas no laulātā, izņemot, ja dāvanu dāvina saimnieciskās darbības ietvaros. ➤ Ienākumam nepielīdzina aizdevumus, kurus fiziskajai personai izsniegusi persona, ar kuru to saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei. ➤ Gada apliekamajā ienākumā netiek ietverts papildpensijas kapitāls, kas veidojies no pašas fiziskās personas vai tās laulātā, vai ar to radniecībā esošo personu veiktajām iemaksām privātajos pensiju fondos. ➤ Atšķirīga nekustamā īpašuma iegādes vērtības noteikšanas kārtība, ja nekustamais īpašums uz dāvinājuma līguma pamata iegūts no laulātā. ➤ Atšķirīga nekustamā īpašuma iegūšanas diena, ja nekustamais īpašums ir mantots no laulātā. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dāvanas, kas pārsniedz 1425 euro taksācijas gada laikā, tiek apliktas ar nodokli un ietvertas gada apliekamajā ienākumā. (Minētais atbrīvojums nav piemērojams, ja dāvanu dāvina fiziskā persona savas saimnieciskās darbības ietvaros, kā arī tad, ja fiziskā persona ir saņēmusi dāvanu ar atlīdzības raksturu). ➤ Dāvanas netiek apliktas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli šādos gadījumos: <ul style="list-style-type: none"> * pilnā apmērā - neatkarīgi no tā, vai dāvinātāju ar maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei, ja dāvinājums paredzēts un maksātājs to izlieto, lai segtu savus izdevumus par augstākās izglītības un visu pakāpju profesionālās izglītības iegūšanu, izdevumiem par specialitātes (profesijas, amata, aroda) iegūšanu valsts akreditētās Latvijas izglītības iestādēs, kā arī Eiropas Savienības dalībvalstu un Eiropas Ekonomikas zonas valstu mācību iestādēs vai apgūstot valsts akreditētās izglītības programmas, * pilnā apmērā — neatkarīgi no tā, vai dāvinātāju ar maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei, ja dāvinājums paredzēts un maksātājs to izlieto, lai segtu savus izdevumus par medicīnas un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu, izņemot kosmētiskās operācijas.
Valsts nodevas apmērs	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Laulātajam par dāvināta īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā valsts nodeva tiek noteikta 0,5 % apmērā no nekustamā īpašuma vērtības (euro). 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ja neregistrētā kopdzīvē viena no personām vēlas dāvināt īpašumu otrai, tad par dāvināta īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā valsts nodeva tiek noteikta 3 % apmērā no nekustamā

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ja starp laulātajiem tiek slēgts pirkuma līgums vai uztura līgums, par īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā valsts nodeva tiek noteikta 0,5 % apmērā no nekustamā īpašuma vērtības (<i>euro</i>). ➤ Samazināta valsts nodeva par īpašuma tiesību nostiprināšanu un notāra atlīdzība lietās par apstiprināšanu mantojuma tiesībās laulātajam: <ul style="list-style-type: none"> * Uz likuma pamata - notāra atlīdzība 0,25 procenti un valsts nodeva 0,25 procenti; * Uz testamenta pamata - notāra atlīdzība 0,25 procenti, valsts nodeva 0,125 procenti mantotā nekustamā īpašuma vērtības. 	<p>īpašuma vērtības (<i>euro</i>).</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ja neregistrētā kopdzīvē viena no personām vēlas pārdot īpašumu otrai, vai starp šīm personām tiek slēgts uztura līgums, tad par īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā valsts nodeva tiek noteikta 2 % apmērā no nekustamā īpašuma vērtības (<i>euro</i>). ➤ Valsts nodeva par īpašuma tiesību nostiprināšanu un notāra atlīdzība lietās par apstiprināšanu mantojuma tiesībās - notāra atlīdzība 7,5 procenti un valsts nodeva 7,5 procenti no mantotā nekustamā īpašuma vērtības.
Pabalsti	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pārdzīvojošam laulātajam, kas arī ir valsts vecuma, izdienas vai invaliditātes saņēmējs, ir tiesības uz vienreizēju pabalstu (mirušā laulātā divu mēnešu pensiju apmērā). ➤ Laulātajam ir tiesības saņemt pabalsta saņēmēja izmaksai aprēķinātās valsts sociālā pabalsta summas, kas nav izmaksātas līdz pabalsta saņēmēja nāvei, ja tas minētās summas pieprasa gada laikā pēc pabalsta saņēmēja nāves. ➤ Ja valsts un pašvaldību institūcijas amatpersonu (darbinieku) amata (dienesta, darba) pienākumi ir saistīti ar dzīvības vai veselības apdraudējumu (risku) un tās gājušas bojā, laulātajam izmaksā vienreizēju pabalstu. ➤ Valsts ieskaita personas bezdarba apdrošināšanas un pensiju apdrošināšanas stāžā laiku, kad persona uzturas ārvalstī kā tādas personas laulātais, kurai piešķirts diplomātiskais rangs, kā arī personai, kura atrodas ārvalstī karavīra laulātā statusā. 	
Pacientu tiesības	Pacienta laulātajam ir tiesības pieņemt lēmumu par piekrišanu ārstniecībai kopumā vai ārstniecībā izmantojamai metodei vai atteikšanos no ārstniecības kopumā vai ārstniecībā izmantojamās metodes, ja pacients sava veselības stāvokļa vai vecuma dēļ pats nespēj pieņemt lēmumu par ārstniecību.	Neregistrētā kopdzīvē personai ir tiesības pieņemt lēmumu par ārstniecību vai atteikšanos no tās tikai uz pilnvaras pamata.
Mantas dalīšana	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Viss, ko laulības laikā laulātie iegūst kopīgi vai viens no viņiem, bet ar abu laulāto līdzekļiem vai ar otra laulātā darbības palīdzību, ir abu laulāto kopīga manta. Šaubu gadījumā jāpieņem, ka šī manta pieder abiem līdzīgās daļās. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kredītsaistību uzņemšanās par labu otrai personai, personīgo finanšu līdzekļu ieguldīšana otras personas īpašumā, attiecības izbeidzot, var radīt kaitējumu vienai no pusēm.
Tiesības neliecināt	Laulātajam ir tiesības atteikties liecināt pret savu laulāto civilprocesā	Kriminālprocesa ietvaros lieciniekam ir tiesības neliecināt pret sevi un

Ar brīvības atņemšanu notiesāto ilglaicīgo (uz laiku no 6- 48 stundām) satikšanās ar personām Mantojuma tiesības	un kriminālprocesā.	saviem tuviniekiem. Kriminālprocesa ietvaros tuvinieki ir arī personas, ar kuru dzīvo kopā un ar kuru tai ir kopīga (nedalīta) saimniecība.
	Ilglaicīgo satikšanos laikā notiesātajam atļauts uzturēties kopā ar laulāto.	Ar brīvības atņemšanas iestādes priekšnieka lēmumu var tikt atļautas ilglaicīgās satikšanās arī ar citu personu, ja līdz soda izciešanas sākumam notiesātajam ar šo personu ir bijusi kopēja saimniecība vai kopīgs bērns.
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Laulātie mantot var uz likuma, līguma un testamenta pamata. ➤ Laulātajam ir tiesība uz mantojuma neatņemamo daļu arī gadījumos, ja visa manta testamentā novēlēta citai personai. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Neregistrētā kopdzīvē esoša persona var mantot tikai uz līguma vai testamenta pamata. Ja miruši persona nav taisījusi testamentu vai līgumu, otra neregistrētā kopdzīvē esošā persona nevar neko mantot. ➤ Tiesība uz mantojuma neatņemamo daļu ir bērniem, bet, ja to nav, tad tuvākās pakāpes augšupējiem radniekiem (vecāki, vecvecāki utt). <p><i>Piemērs: neregistrētā kopdzīvē esošajai personai ir novēlēts dzīvoklis, kurā tā kopdzīves laikā ir ieguldījusi savus finanšu līdzekļus, bet mirušās personas bērniem (neatraidāmās daļas tiesīgajiem) no iepriekšējām attiecībām ir tiesības pieprasīt naudas izmaksu no šā nekustamā īpašuma vērtības proporcionāli mantojuma daļai.</i></p>